

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szombaton 17. Januáriusban 1789.

Elegyes hadi és mas-féle jegyzések.

Azon rend-kivül való hideg, melly Dec. 13-dikától fogva tsak nem meg-szűnés-nélkül uralodik vala, Jan. 10-dikén annyira le-szállott vala, hogy már a' véghetetlen sok hó olvadni kezdvén; mindenek az árvizről gondolkoznak vala; ugyan ezen napon estvig hűllott a' hó — — és azóltától fogva-is, még egy kevésse gyengébb idő javán, a' meg-lágyúlt hóban az útakon sem kotsival sem szánnal nem lehet jární, a' honnan a' múlt Szerdán Bétsbe egy Posta sem érkezett-bé.

A' Komáromba Téli-szállásba szállott 1200 főből álló katonaság, ezen folyó hónapnak 9-dikén olly parantsolatot vett vala, hogy 3 napok alatt Belgrád-felé induljon. — Azt beszélik és írják minden-felé, hogy a' Felséges Császár minden Zászlói alatt lévő Hadi-Vezéreinek Generáljainak megparantsolta volna, hogy ezek között mindenik 2 hadakozó *Plánumot* dolgozzék ki, bizonyos meghatározott idő alatt, és ezt a' megvizsgálásra Bétsbe a' Hadi-tanátshoz küldje-fel, hogy ezen sok *Plánumok* edgyütt megvizgáltatván, azokból egy legjobb *Plánum* készítsék a' jövő Tavaszszal lejendő Török-háborúnak folytatására. Minden Vezérnek 2 *Plánumai* között az edgyik a' közönséges hadakozásnak módját fogja magába foglalni, a' másik pedig csak valamely bizonyos Tartománybéli Várnak őltalmozását, megvételtét, vagy más különös tsatát fog magában foglalni.

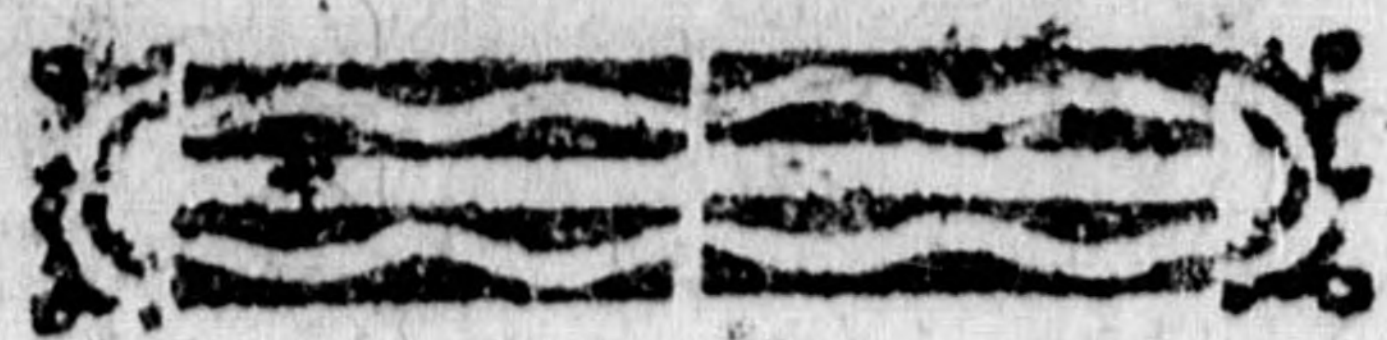
A' Bétsi-Najstadból arról tudósítottunk, hogy Decembernek 27 és 28-dikán *Glokintztól* fogva Bétsig 30 megfogyott és ezáltal megholt emberek-nél több találtatott az útan; kik többnyire mind vándarló mester-legények valának, — de hofzszas volna az efféle szomorú ujságokat mind leírni. Szomorú ezek között az, a' mit a' most utólszor érkezett Orosz Kurir hozott Bétsbe; hogy t. i. a' nem régiben *Petersburgba* indított Kurirnak M. Testörző Hadnagy Szabó Urnak mind a' két lábai megfogytanak volna az útan; mellyet tövid idő alatt bizonyosobban megfogunk tudni; a' más hirrel edgyütt, mellyet ugyan ezen Orosz Kurir hozott magával, hogy

hogy t. i. — *Otzakov* Várának meg-vétele után, neki keferedvén a' Törökök és Tatárok, öszve-gyülekeztenek olly fel-tétellel, hogy az Orosz-Tábort éjtszakai rá-ütésekkel meg-lapják és fel-prédálják. Ezt az Orosz Tábort igazgató Tisztek előre észre-vévén, kártátsal töltött ágyuikat hóval bé-köppenyégezvén, vigyázó titkos alattomban való készüllettel várják vala az ellenséget; kik midőn jó reménység alatt meg-érkeztenek volna, az álortzás Orosz ágyuk minden-felől tüzet okádván, 12-ezeret a' Táborból el-ejtének, és sok prédát nyerének. Ezen hír még tsak hallomásból származott — de a' Pétersburgi Udvari Ujságból majd bővebben meg-fogjuk tudni.

Lintzből Jan. 1-ső napján: „A' Duna *Lintztől* fogva fel-felé 3 mért-földig egészen meg-fagyott; még-is a' *Brekháinville* Sergeből 2 Batalionnak, az *Obesterének* és a' *Májorének* 8-dikba bé-kelleték ide érkezni. Ezen 2 Batalion, mellyek között minde-nikben 1400 legények valának, tsak-nem 150-re ol-vadtaknak lenni mondatnak. — A' Morvába útnak indúlt Batalionokról-is ollyon Tudósításokat vettünk, hogy a' katonák között sokat meg-vett volna a' hideg; egynéhány száznak füle és orra ugy el-fogyott, hogy azok többé a' hadi-szolgálatra alkalmatlanak. Sok Tiszteknek fogáikat kellett szájokból a' hideg miatt ki-venni.

Béts 1. Jan. „A' Békelességnek itten semmi jele nintsen! *Sümög*-Vármégye már el-kezdette az ő 40 ezer má'sa Szénáját és ugyan annyi mérő Zabját *Ujj-Grádiska*-felé költetzeni. A' Rékluták kezdnek itten újra szedetni. Tsak a' *Károly reserva divisio-*

Jánál Nagy-Szigeten 2000 Rékluták vagynak; Temesvárt 600-an, Szegeden 400-an. — Nagy-Szigeten a' Dubitzai vólt Komendáns más 30 Törökökkel edgyütti meg-hólt a' fogságban.

A' mit szivünkből ohajtunk, azt igen könnyen el-szoktuk hinni. A' Bétsiek közzül sokan azzal biztatják magokat, hogy a' jelen való hadi-adó, ha nem egész-szen-is, de bizonyos részben meg-fog rajtok könnyebbítettni, és erről a' Bétsi szokás-szerint igen sokat szoktanak minden-felé beszélleni; de hogy ez meg-nem fog változni; tsak ezen példa is bizonyithatja, mellyet már egynéhány Bétsi Levelekből lehet olvasni, t. i. Egy özvegy afzszonynak 400 forint Kapitálisa lévén, afzszonyi indulattal boszszonkodik vala, hogy néki ebből hadi-adót kelletnék adni: azért magához vészti a' pénzét, bé-megy az Udvarba, meg-áll az instálók helyén, hol ő Felsége meg-jelenvén, így szóllittá-meg a' F. Tsáfzárt: „Felséges Uram! imhól én minden pénzemet ide hoztam, hogy Felséged maga vegye-ki belölle az hadi-adót, hogy leg-alább bizonyos lehefsek abban, hogy Felségednek magának kezibe jött. A' bölts Tsáfzár egy ilyen edgyügyü indulatos afzszonynak vakmerőségén fel-nem indulván, nyúl a' 'sebébe és 12 arannyokat ad az afzszonynak így szólván: Én a' hadi-adó-szedőknek Ura vagyok, nem adó-szedő. Ha néked nehezen esik ezen közönséges szükségre valamit a' tiédből fordítani, ezen 12 aranyból fizessd-ki oda, akkor és annak; a' midön és a' ki fogja tölled kérni — de el-nem engedhetem; mert közönséges a' tereh, ki-ki tartozik a' maga ereje-

szerint valamit emelni belöle. Minthogy ő Felsége már nyavallyáiból tsak nem tökéletesen fel-gyógyúlt, a' *Pisai* feredőre bizonyoson nem mégyen, hanem, ha az idő illy engedelmesen tartánd, azt beszélik a' Bétsiek, talám 14 napok alatt Gallitzia és Khotzim tállyékára fog útozni. — Felm. *Laudon*-ról azt hiszik némellyek, hogy 1. Februáriusban a' Horváth-orzági Táborhoz indul — Hertzeg *Kóburg* pedig ugyan azon hónapnak 26-dikán meg-fog moz-dúlni a' Téli-szállásból, ha a' rend-kivül való hideg nem fogja gátolni.

Azoktól a' Bánáti meleget ki-állatt Tisztektől, kik a' Télen Bétsben meg-jelentenek, és a' történeteknek szemmel látói vóltanak, sok szép dolgoknak meggyünk már most végére: nevezetesen azt beszélik ezek, hogy *Vartenstében* alatt 6 hetekig tsak nem szüntelen fel-pakolva, minden Sátor nélkül valóan fegyverben azon szörnyü melegekben, és 14 napok alatt kenyérnél és Bánátusi el-melegedett viznél egyéb a' szájokban a' Stábális Tiszteknek sem vala — ugy, hogy a' 7 esztendős Pruszszus háborút ki-szolgált legények azt mondják, hogy egész 7 esztendők alatt annyit nem izenvedtenek, mint itt 2 hónap alatt — Azt-is az innen érkezett Tisztek beszélik, hogy midön ő Felsége azzal biztatta volna a' szegény szerentsetlen Bánátusiakat, *ne búsfúljatok! 3 esztendők alatt megint ollyon virágzóvá teszsem földeteket mint vólt* — egy hajdon sokkal — de már most semmivel biró szegény-legény azt mondta volna erre ő Felségének, egy meg-keseredett alázatos hangon: az egész *Monárkhia* nem elégsége^s azt tselekedni 50 esztendők alatt.

Bándt. „Innen azt írják, hogy a' véghetetlen le-húllott hóhoz éjjel nappal esik a' hó — és már Méhádiánál 2 ölnyi magasságú, melly húlhatatlan. Az ott lévő Sergeinknek minden közösületeket el fogta, és attól félünk, hogy azok a' 100 szekerek, mellyek *Szlatinából* ezeknek számokra eleseget vittének, oda nem mehettenek, hanem visszátértenek, és így ezen népségnek minden eledele már el-fogyván, mind az emberek, mind a' Lovak nyomorúságos halállal kénytelenítettnek el-veszni. Ezen nyomorúság találta az *Erdödi Húszár* Sergének-is egy Vitéz fő Hadnagygyát 50 Húszárokkal. Ezer példákot említhetnénk, mellyek-szerint az útból és vigyázaton lévő szegény katonáknak kezeik, lábaik el-fogytanak, és életeket-is ezen véletlen ellenségnek prédául kénytelenítették engedni. — A' Táborig Kotsifoknak, kik a' Törökök által Méhádiában hagyott gallyóbifokat, bombikot és Spanyol-sorompokat költszettek vala, orrok, fülek és kezek mind el-fogyott — úgy hogy irtózás ezekre tekinteni. — — Feldmaršal-lájdinánt *G. Vartensleben* betegen fekszik itten. — A' Törökök által Káránsebesből ki-zavart Sz. *Ferentz Szerzetelsei* közzül 11-nek ő Felsége, kik áldozó Papok valának 150, kik *Laycusok* azoknak 120 forint Penziót rendelt; a' többit pedig az Erdélyhez tartazó 3 Klastromokba el-oltszotta. — Itt nálunk nem szünnek - meg még-is beszélni, hogy mi-helyt *F. M. Lasoi* nyavalyáiból ki-gyógyúl, és az idő enged, leg-ottan *Pétersburgba* mégyen, bizonyos nagy dologban.

Edgy minapi bizonyos szám-vetések-szerint némellyeknek, 1786-ban Magyar-országból ki-vittének

17 milliom 600-ezer forintokat érő hazai-termést, és bé-vittének vala 12 milliom 100-ezer for. érő idegen portékát, melly-szerint a' haza nyert vala 6 milliom 500-ezer forintokat. — Az 1787-dik esztendőben ki-vittének vala a' Hazából 17 milliom 800-ezer forintokat érő hazai termést, és bé-hoztanak vala 13 milliom 800-ezer f. érő idegen portékát, és így e' szerint ebben az esztendőben-is 4 milliomat nyere a' Haza. Ezen-kivül, az el-múlt esztendőkben ment-bé Magyar-országba, az onnan ki-hajtatott Ökrökért 3 milliom 479-ezer forint — Tehenekért és borjukért 70-ezer — Sertésért 1 milliom 50-ezer — készületlen gyapjuért 2 millio 460-ezer for. és Palztónak 's egyébnek készült gyapjuért ki-hozotott vala 1 millió 100-ezer forint. — Ki-hozatott vala Hazánkból tsak réz 2 milliom 790-ezer forint árrú — Gabona 2 milliom 720-ezer forint árra — Bor 130 ezer forint árra. Az a' kész-pénz, mellyt a' F. Ts. K. Tábor az idén Hazánkban meg-emésztt, lok milliomokat té-szen; mivel a' tavallyi Tábor tsak a' mit meg-evett és ivott, 100 milliomokra vetik némelleyek.

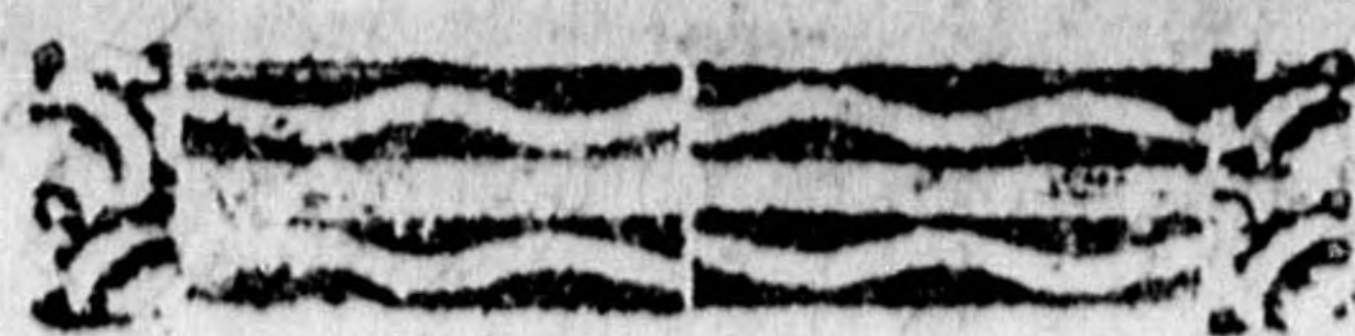
Kül-földi Tudósítások.

Azt írja egy tréfás Politikus a' többeknek, hogy Austriában rettenetes hadi-készületek tétetnek. — Pruszziában a' parantsolatot várják a' *Marsra* — Orosz-országban az egész Világról tsúfalódó nevetéssel beszéllenek. — Lengyel-országban azt mutogatják, mellyik a' Seregben a' jobbik Farkas. — Frantzia-országban fügét mutat a' Polgár a' Gavallérnak — Angliában Fantaséroznak. — Dániában a' jelen-va-

ló fegyver-nyugvás idején dohányoznak. — Svédországban 12-dik Károlyt lámpással keresik. — Spanyolországban gyász-rúhában iszák a' Tsokoládét. — Portugalliában Sz. Kunigulának imádkoznak s. t. Törökországban bé-téve tartják az ajtót, hogy Belgrád ki-ne szaladjon — ugy hogy majd minden Ország a' *Machiavellus* Oskolájában jártnak lenni látatják, és nevezetesen —

Lengyel-orzágról azt írják az előre látó Politikusok, hogy mind addig belső tsendességét visszafogja nyerni, mig Pétersburg, Béts és Berlin a' barátság' leg-szoróssabb kötele által nem edgyesülnek, és a' Portával-is tsak akkor reménylhetünk tökéletes békeiséget; mert, így szólnak ezek, az egész alattomban való Europai Politikának, az egész háborgásnak tsak egy ujj Király valóasztás vólna az oka, és ez 4 részeket illet. Pruszszia, a' mint mi gondoljuk, *Fridrika* Hertzeg Kis-aszszonyt egy olyan idegen Printzel akarja öszve-kötni, kinek Lengyel Koronát kívánna fejére tenni. Orosz-orzágnak is vólna egy Printze, ki a' *Toskánai* Hertzeg - Kis-aszszonynyal öszve-kötendőnek tartatik, és ez-eránt nem kiss segittséggel lehetne az Auszriai Udvar, hogy ez-is Lengyel Királynak Koronáztathatnék: azonban Lengyel-ország maga-is 4 részekre és értelmekre osztatik: A' Király és a' Nemetsi rendből igen kevesek az Orosz Udvar mellett vagynak; sokon a' Pruszsziai részen állanak, némeltyek a' Szakszoniai Választó Fejedelmet kívánnyák, még pedig olyan Tövények, szokások és fel-tételek alatt, a' mellyek alatt az ez előtt való századokban valának a' Lengyel Királyok

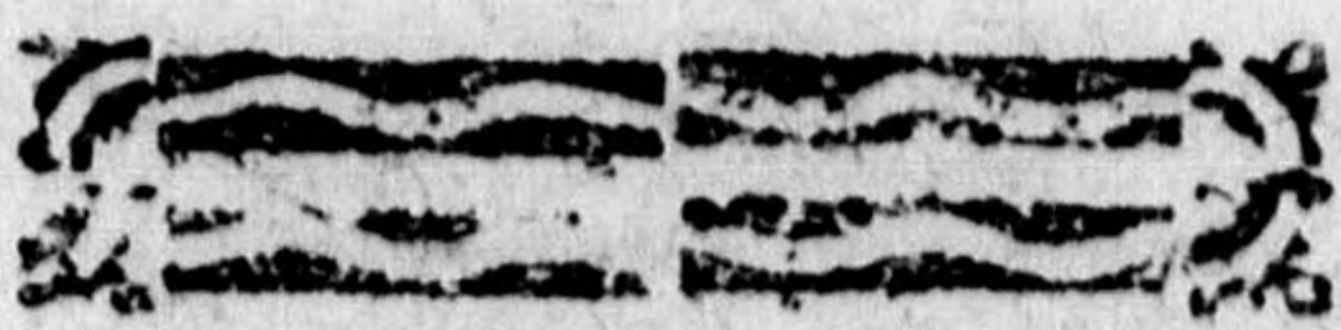
lyok és az Ország. Nagyobb és erősebb része pedig az Országnek azt a' Nemzeti just akarja tellyes igyekezettel fenn-tartani, mely-szerint magok között szabadon választásék a' Király, 's minthogy ezen utólsók között olyanak-is találtatnak, kik a' Lengyel Koronára rend-szerint ástittozhatnak, ezek már a' Portához-is folyomodtaknak lenni mondotnak, és annak ezen jelen-való háborúra nézve hasznos jóvallásokat tettek, és szolgálatot ígértének, ha ők tölle segítséget nyerhetnek. Az ő Portához való folyomodások tsak hamar világosságra jöven, ebben már talám akadájt is tettek, és már az-óltá más Keresztény Fejedelelemnél kerestek óltalmat; minthogy már a' Porta maga-is igen el-vesztette a' Lengyel-ország-felöl való részeket. — A' zürzavar, a' vezedelemmel fenyegetődző környül-állások jelen vagynak — — mi lesz a' vége, és mikor? Isten tudja!

Egy Rájizki Sergebéli Kapitánynak, kit mi a' Törököktől meg-ölettetnek lenni gondolunk vala, Wájnert Urnak Konstantzinpolyból Frantzia-országban keresztül küldett Levele, melly leg-ottan ő Felségehez Bétsbe küldeték, így vagyon szóról szóra magyarul:

Augustusnak 8-dikán kényszerítettém a' Török lovaság által a' velem lévő Néppel edgyütt a' Tserna vizébe ugrom. Midön már a' vizben vólnék, sok Törökök jövének utánnom; kik között edgyik a' fejemen sebet ejte, egy másik pedig lántsáját a' jobb oldalomba hajtván, két oldal-tsontjaimat össze-töré. Midön ezekután-is nagy faldalmak között a' vizből szározra verekedvén, tsak nem fél-hólton

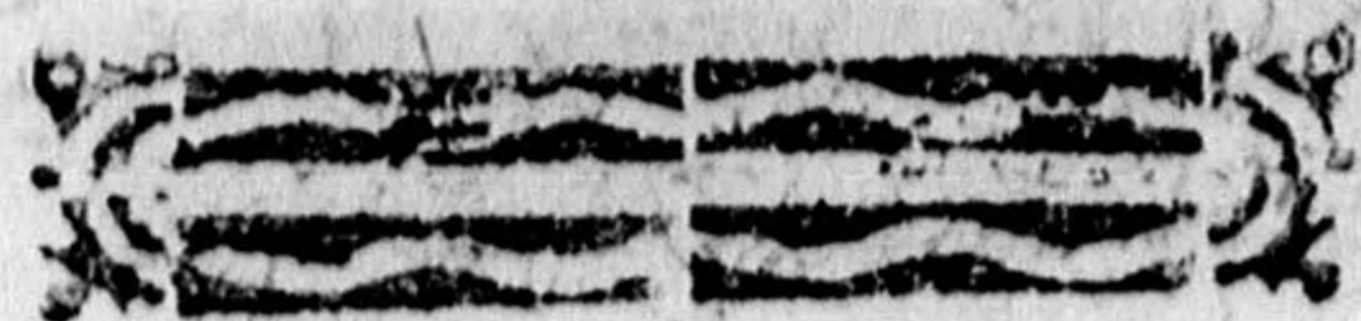
ott kinlódnám, anya-szült mezitelenségre vetkezte-
 tének a' Törökök, és más foglyokkal edgyütt *Sup-*
*páne*be a' Kontumázt-házhoz vivének, hol nekem is
 a' többivel edgyütt mind kezemre, mind lábaimra
 vasat tevének. Keserve sen kérem vala az én ellenségei-
 met, hogy adnának nekem a' prédált Sátor vászon-
 ból egy darabot, mellyel az én mezitelenségemet
 bé-fedezhetném, mellyet alig nyerheték-meg. Innen
 bennünket leg-ottan *Orsova Várába* vivének, hól né-
 künk sebeseznek bé-kelletik vala sebeinket kötözni;
 de — noha a' Basa kétszer parantsola, még-is nem
 tselekedék mind-addig, mig nem *Viadinbe* vitette-
 ténk. Ezen szomorú és irgalmatlan körülállások
 között viteténk mi szekereken Konstantzinápolyba,
 a' hová-is Sept. 15-dikén szerentsétlenül meg-érke-
 zénk. A' mi Konstantzinápolyba való bé-vitetteté-
 sünk igen nagy pompával esék-meg: Elöl vitetnek
 vala 2 el-prédált Tsászári Zászlók, azt követték 13
 préda ágyuk, sok Tsászári szekerek és Tábori pré-
 dák, mellyekbe mind fejer Török lovak valának
 fogva — és így 300 Török Lovasoktól fegyver kö-
 zött kifirtetve menénk-bé a' Városba, kiknek elég
 bajok vala minket az öszve-tódúlt Népnék dühösé-
 gétől óltalmazni, hogy az Alszyonyoktól és a' köz-
 néptől agyon ne köveztesünk. Az én fizetésem hó-
 naponként 20 Piafter (22 for. 40 kr.) Sok könyör-
 gésem után tsak ugyan annyira vittem a' dolgot,
 hogy végtére tsak ugyan le-szedték róllam a' vasat
 — az én sebeim tsudálatoson gyógyúlnak, 136 legények
 és Zászló-tartó *Ontzel* vagynak én velem edgyütt
 a' fogságban. *Wájnert.* “ Ezen Levél még 17-dik
 Sep.

Septemberben irattatatt vala Konstantinápolyban; de azolta lokot változott a' mi fogjainknak állapotjok, a' mint már ezt láttuk vala, és a' mi szerentsés hadakozásunk ezeknek szerentsétlen forfokat szüntelen nevelheti.

Mit ígértünk vala tegnap irt Levelünknek elején? hogy t. i. *Laudon* a' jövő hónapnak 1. napján a' Horvát-orzági Táborhoz fogna indulni, 's imé egynéhány órák múlva azt irhatjuk, hogy olly gyenge állapottal fekszik kedves Hites-társával edgyütt, hogy már Tsötörtökön az utolsó úti-költséggel mondotnak vala a' Papok körüllette forgalódni. — *Gr. Laszi* még is a' *Bádenben* feredezik és erőtlen. — *G. Vartensleben* pedig hogy *Lugojen* terhes nyavallyában fekszik már tökéletesen végire mentünk. Boldog Isten! ha ezek a' nagy Férfiak akkor találnának el-esni, midön leg-nagyobb szükség vagyon reájok!!!

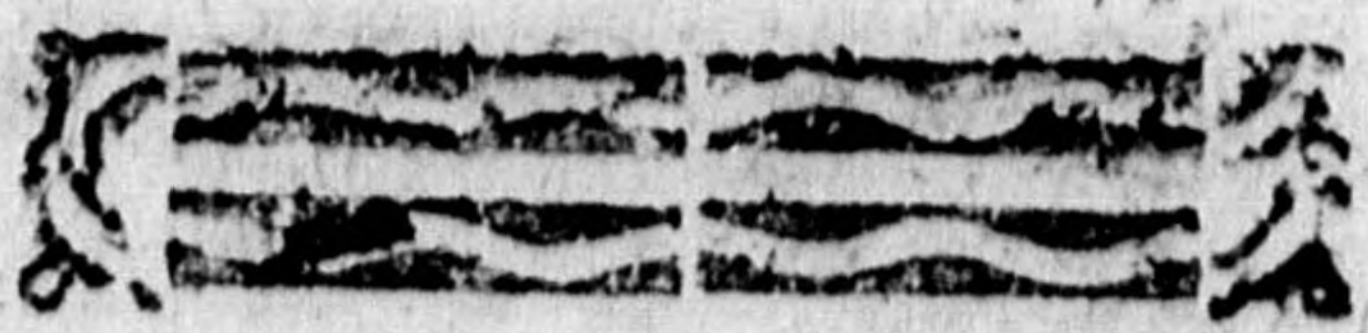
A' *Pesti Német Kurir* azt írja edgyik Levelében, hogy *Otzakovnak* meg-vétele után már kezdett volna a' békeiségnek reménysége minden-felé eleve-nedni — és azt beszélik, így szól, hogy Péterváradon egy békeiséget kötő gyűlés fogna tartatni, melly gyűlésben edgy Frantzia Követ, (*B. Bretevil*) *F. M. Románzov*, edgy Auszriai és egy Török tellyes hatalmú Ministerek fognának meg-jelenni — sőt némellyek' itélete-szerint: Angls, Spanyol, Prusz-szus, Svéd és Dániai Követek-is fognának ide jöni. Ez a' *Mese* külömben nem rút álom volna, ha a' mi Olvasóink addig nem tudnának gondolkozni, hogy még ezen Udvarak közzül sok helyt talám nem-is tudják *Otzakovnak* meg-vételét, s' ha tudják-is,

ják is, még Levél-vivő Kurirok által hogy tanátskozhattanak annyi és olly távól lévő Udvarak olly hirtelen egymással, hogy már a' Députátusoknak neveiket lehessen tudni. Ez a' háború nem minden ok nélkül indúlt, annál-is inkább, minthogy erre már előre egynéhány esztendőkkel allattomban készültek — tzeljának kelletik ennek lenni, 's hol az el-ért tzel? Sok Udvarokban sok-féle a' *Politika*, már pedig majd minden Europai Udvarak ezen mesterséges Pokhálóba vagynak szöve. Sok kell itt a' Békeiséghez, és nem Péterváradon fog az megköttetni.

Jegyzés: „ *Otzakov* Várának megvétele legnevezetesebb arról lészzen az Orosz Kalendáriumban, mivel ez éppen az Oroszok *Pátronussának Szfűntú Nyikulájának* innepe napján vétették-meg; — már fegitette maga valamit benne, vagy-nem? ezt a' kérdést nem a' mi dolgunk el-igazítani.

Jóbbítás. A' múlt esztendőnek vége-felé, egy *Kakasi* Tudósításból, a' Maros-Vásárhellyi R. C. Professzorainak türedelmek ellen a' mit irtunk vala, nem vala éppen olly nagy erőben igaz, a' mint mi a' Tudósítótól vettük vala; mert ugyan-is ekkor itten (a' mint magok mentik magokat) nem mentenek ekkor táborozó katonák keresztül: az ugy nevezett Ispotály Templomába pedig akkor magoknak-is Isteni szolgálatjok tartatott. Hogy a' *Collégium Auditoriumát* oda nem engedhették? — már tudjuk, hogy az *Hymánissimus Senior* el-vitte vólt a' Kóltot! — i — i —!

Tudófitás.

Mínt hogy minden Tudományok' el-fogására az emberi erő tellyes törekedésével-is elégtelen, választ minden egy tehetségéhez, gondolkozása módjához, természetihez mérsékelt tzel; mellyet tökéletességre, vagy leg-alább annyira hajt, hogy az Alkotótól vett erejét a' Köz-jó előmenetelére, az emberi-társaság' szolgálattjára, Világi-élete illendő fenn-tartására, maga 's következendői' telhető böl dog állapotban való helyheztetésére alkalmaztassa. Nem kevés ideig küzködtem magammal a' temérdek különböző végek között tulajdonom ki-választásában, azokhoz illő tehetségek; meg-kivántató tulajdonságok méregetésében; mellyze vetett tzelomtól belső érzékenységem; 's a' nyughatatlanság leg-hevesebb örvényiben kínt, — el-tökéltette fokára velem több nyelvek közt a' Német nyelv' meg-tanulását, mellyet el-érve mind szolgálhassak, mind gyönyörködttető hasznos darabokat Magyar nyelvel ékesíthessék: sőt *Osterlám Efraim* Ur szives ösztönözésére, már minden erőm a' Német nyelv tanítására szenteltem; midön hivatalom küszöbéből más nem kevésbé köz-haszonra tzelazó helyre állittattam. Még akkori meg-állapodásomkor fordítottam volna már, ha rajtam a' különböző viszontagságok, nemellyek agyarkodása, egyaránt tartó munkával rakott foglalatosságitim, tüzem, erőm, forró indúlatom nem tartóztatták volna.

Edes gyönyörködéssel nézem azóltá, mint terjed neme's nyelvünk el-hatalmazása, melly tüzzel fáradhataatlan szorgalommal gazdagittják árnyékban

ban seppedő haza nyelvünket, látom mint nyomúl elő a' Magyar Tudós-társaság, hallám mint töreke- dik egy Tiszteletes Tudós Magyar Iró, hogy nyelvünk az egekig emelhesse; nagy erővel tólják má- fok-is a' Sajtót, — — — Nem lehet ezt nézni bé- húnynyt szemmel! Azon lézsek minden tehetségem- mel, hogy meszsze haladás nélkül ki-jöhessenek:

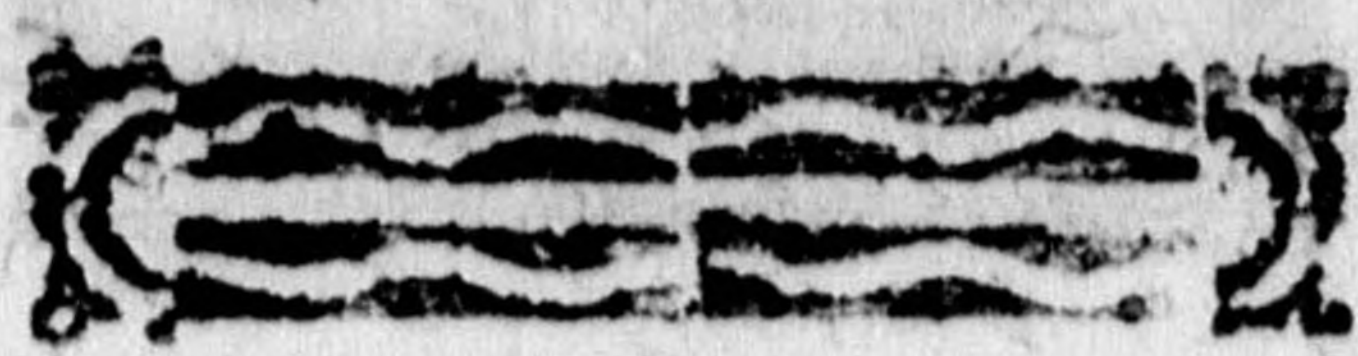
1) A' Norma 's Nemzeti Oskolák Mivólta, Tu- lajdonsága, Érdeme, Haszna, a' nemzeti Tanitók meg-kivántató tehetségei Normális tanítás-módja, a' Levelek külömbb-külombb-féle nemeire fel-segél- lő szabások példákkal világositva; Utasító Levelek, *Quietántziák Receptisék*, Tört-levelek, Kontók, Ausztzüglik, Bizonyság-Levelek, Testamentomok- írására vezető rövid út-mutatás. Elő-fizetés. 20 kr.

2) Keresztyén Erzékenységei. Hymnusk az Isten mindenütt jelenvalóságáról 's igazságáról *Vieland* Szedegetéseiből. *Fridrihh* vólt Pruszszus Királyi írásí közül egy ritka szépségű darab, hasonlókhoz kap tsolva. Elő-fizetés 15 kr.

3) Fundamentomos Szabások a' mindenkör öreg- bedő méhekkal való bánás terjesztésére; öszve-tett feles-lakásokban. Minden Országok Tartományi hasznára; *Riem Jánostól*, az alsó Palatinátusi gaz- daságot illető Társaság, 's több más Tudóslak ren- des Tagjától rajzolatokkal.

Ez az igen hasznos, 's Hazánkban méltán bé- illő méhélséget tanító Könyv, Gróf *Török Lajos* Ur ő Nagyságának a' *Kassai* Tudománybéli Kerületben Oskolák 's Tudományok fő Igazgatójának fogja kö- szönni lételet:

4) *Eleonóre* nem Román, valóságos történet: *Kiszebb betűkkel*:

E' két hátulsóbb Könyvek árrát előre ki-nem jelenthetem, a' munka nagysága, 's az Erdemes fel-segélő Urak száma fogja meg-határozni. A' leg-első darabra való fizethetés, a' másodikat illető elő-ajánlás tart Februárius végéig. Mártzius' eljén a' költség meg-jutalmaztatása mellett bé-kérem a' ve-jendő Urak' száma tudósítását, mellyek' kezemhez szolgáltatása után, késedelem nélkül meg-küldöm az első Könyvet, sőt a' harmadik 's negyedik darab árrát-is ki-nyilatkoztatom: így megyek mind a' négy darabokkal, mellyek részre hajlás-nélkül valók, hasznosak, gyönyörködtetők, épületesek, 's ugyan azért, hogy könnyebben meg-szerezhesék tsekély árúak-is lesznek. Kérem az itt meg-nevezendő Ura-kat, kiknél a' bé-szedés helyei lesznek, kedves Ha-zánkhoz nemes Nyelvünkhöz 's hozzám való szere-teteket, a' ki minden telhető tisztelettel, hív indú-lattal 's készséggel vagyok:

*A' Tisztes Magyarok 's Közönség szolgálát-tyára kész szolgája WALY K. ANDRAS
Professzor a' Kassai Nemzeti fő Oskolában.*

*Az érdemes pénzt Bé-szedő Urak méltóztásának a'
Bé-szedéfl töllem telhető meg-jutalmaztatásom, háláda-
tofságom ígérete mellett fel-válatni:*

Aradon: T. Pleyer Ferentz Ur, Vas-áros.

Budán: T. Veingand és Köpf Urak, Könyv-árosok.

Befztertz-Bányán: Quendl Mátyás Ur, Könyv-kötő.

Bétsben: N. és N. Szatsvay Sándor Ur, Magyar-Uj-ság-író.

Biharon: T. T. Kolosváry Mihály, Prédikátor Ur.

Böszörményen: T. T. Zetsei Samuel, Préd. Ur.

- Braşsóban: T. T. *Kleinkauf György* Ur.
 Debretzenben: *Imre János* Ur, Könyv-áros és a' Ref.
 Coll. érd. Tagja — *Budai Esaiás* Ur.
 Egerben: *Gyalagay Ignátz* Ur, Könyv-kötő.
 Eperjesen: *Kollár Gottfrid* Ur Könyv-kötő.
 Elztergomban: T. T. *Katona István*, Préd. Ur.
 Győrben: *Müller Ferentz* Ur, Könyv-kötő.
 Gyöngyösön: *Schuman* Ur, Könyv-kötő.
 Gyulán: *Balog György* Ur, Könyv-kötő.
 Kalsán a' Fordító.
 Ketskeméten: *Sallya János* Ur, Könyv-kötő.
 Kolosváron: T. T. *Verestói György* Préd. Ur.
 Komáromban: T. T. *Pézteli Josef* Préd. Ur.
 Lofontzon: T. *Kallós Dániel* Ur, Conrector.
 Lötsén: *Osterlám Efraim* Ur.
 Miskóltzon: *Mezei Josef* Ur, és Prof. *Hegediis Fe-*
rentz Ur.
 Nagy-Váradon: Prof. *Szabó Josef* Ur.
 Ó-Budán: *Kis István* Ur, Könyv-kötő.
 Pápán: *Szép Miklós* Ur, Könyv-kötő.
 Pesten: *Strohmáyer* Ur, Könyv-áros.
 Pétsen: *Váidinger Márton* Ur, Könyv-kötő.
 Rimaszombatban: *Psapó Josef* Ur, Könyv-kötő.
 Rosnyón: *Etei Imre* Ur, Könyv-kötő.
 S. Patakon: *Szabó János* Ur, Könyv-kötő.
 Selymetzen: *Hardopler Agoston* Ur, Könyv-kötő.
 Sopronyban: *Srabs Gottlieb* Ur.
 Szathmárnémetiben: *Farkas János* Ur Könyv-kötő.
 Szebenben (Erdélyben) *Gromer, Barth és Gensel-*
mayer, Könyv árosok.
 Székes-Fejérváron: *Lang Agoston* Ur, Könyv-kötő.
 Tállyán: P. M. *Tóth István* Ur.
 Tartzalón: T. *Vágó János* Ur.
 Tömösváron: *Lechner* Ur, Könyv-kötő.
 Viszejben: *Szendrei György* Ur, Könyv-kötő.
 Jászberényben: Præf. *Gelley Josef* Ur.
 Vásárhellyen: *Sárai János* Ur, Könyv-kötő.
 Vátzon: *Ambró Ferentz* Ur, Könyv nyomtató.
 Veszprémben: *Fejér János* Ur, Kereskedő Kalmár.